

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.
NO. 205. — ŠTEV. 205.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of Congress of March 3, 1879.
NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 1, 1922. — PETEK, 1. SEPTEMBRA, 1922.

TELEFON: CORTLANDT 2876.
VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

POSLEDICA NEMIROV V HERRIN, ILL.

Načelnik illinojskih premogarjev pravi, da bo unija z vsemi svojimi sredstvi branila stavkarje. — Zasljevanje prič se vrši za zaprtimi vratmi. — Pomembna izjava državnega pravdnika. — Pravi, da ne bo nastopil proti uniji, pač pa proti morilcem.

Marion, Ill., 31. avgusta. — Preiskava velike porote glede masakrov, ki so se završili dne 21. in 22. junija v Herrinu, se vrši danes že tretji dan. Dosedaj sta se završili dve važni stvari. Danes je dvignila velika porota prvo obožbo, in včeraj zvečer so prišli sem državni uradniki United Mine Workers iz Illinoisa.

Tako prihodu so se pričeli posvetovati z W. Kerrom, zagovornikom premogarjev. Posvetovanje je trajalo več ur. Koncem sestanka je rekel predsednik Farrington naslednje:

Mi bomo v najtesnejšem stiku z obravnavami proti onim našim možem, ki bodo obtoženi, Unija se ne bo bala niti stroškov, niti sitnosti, da brani svoje člane. Dobro se zavedamo obveznosti sil, ki so se združile, da spravijo naše ljudi v ječe. Raditega bomo tudi storili vse, kar je v naši moći, da se uspešno borimo proti nakananem teh sil.

Ravno obseg agitacije proti našim ljudem, ki ogroža življene in prostost tako nedolžnih kot možnih krivev, zahteva, da nudi državna premogarska organizacija vsa mogoča obrambna sredstva svojim članom. To hčemo tudi na vsak način storiti.

Generalni pravnik iz Williamsona okraja je izjavil:

V Williamsonu okraju je bilo opaziti veliko izprenembo v razpoloženju prebivalstva. Preričan sem, da hoče prebivalstvo tega okraja spraviti krivev pred sodišče. Prepričan sem tudi, da bo doči ljudi rado nastopilo kot državne priče, kakor hitro bodo dvignjene obožbe. Mi vemo, da so ti ljudje dobro informirani glede vseh podrobnosti obžalovanja vrednega dogodka.

Cudim se, — je izjavil Mr. Farrington, — da je unija pravljena braniti slehernega obtožence. Mislim, da je to napačno pojmovanje namena tega kazenskega postopanja. Državno pravništvo, ki zastopa narod, ne namerava napasti premogarske unije in kazensko zasledovanje nima nobenega stika s sporom med delodajale in premogarji. Kazensko zasledovanje se briga le za umor velikega števila ljudi in sicer vsprično okoliščin, ki so ogrožile ves narod. Veseli me, da pretežna masa delavskoga naroda ne odobrava umorov ljudi, ki se niso mogli braniti in brutalnosti, ki so se završile ob priliki teh umorov. Mi ne bomo zasledovali nobenega nedolžnega človeka.

Generalni pravnik je mnenja, da je bil med ubitimi v Herrinu tudi en Mehikane. Neki nadaljni Mehikane se je ponesrečil, trem se je pa posrečilo pobegniti. Nekateri priče, ki so čakale, da nastopijo pred veliko poroto, so kazale, vse znake nervoznosti in nemira, ko so videle prihajati iz dvoranje druge, ki so že pričale pred poroto ter nosile na obrazih vse znamena strahu.

Prebivalci Williamsona okraja se niso posebno zanimali tekom prvi dne preiskave velike porote. Stvar je postala povsem drugačna, kakor hitro se je izvedelo, da je bila dvignjena prva obožba. Soglasno s poročili iz Berlina spremljajo krvavi spopadi revolucijo proti komunistom.

London, Anglija, 31. avgusta. V nekem poročilu na Daily Mail iz Berlina se glasi, da so prišla v nemško glavno mesto sporočila, soglasno s katerimi se je sovjet v Odesi odpovedal boljsevizmu, proglašil svojo neodvisnost od Moskve ter pozval vse državljane, naj se združijo proti "komunističnemu usurpiatorju".

Poročilo trdi, da se je celo južna Rusija pridružila Odesi in da so spremljali revolucijo krvavi spopadi.

Tokio, Japonska, 31. avgusta. Japonska križarka "Nijtka" se je tekom tajfuna, ki je divjal 26. avgusta, potopila ob obali Kamčatke. Baje se ni nihče rešil. Vsa posadka, sestojeca iz 300 mož, je vtonila.

Križarka je imela 3420 ton.

MADŽARI SO BAJE PRIPRAVLJENI NA BOJ

Madžarske sile se koncentrično na avstrijski meji. — Mir srednje Evrope ogrožen vsled teh vojnih priprav.

Dunaj, Avstrija, 31. avgusta. Oficijelno so bila potrjena poročila, da je zbrala Madžarska svoje sile na zapadni meji Avstrije.

Madžarski list "A Nap" pojasnjuje, da je treba to koncentriranje čet pripisovati uporu, ki so se že završila v Burgenlandu, a to je prvi miglaj o takih neredih, ki je dosegel semkaj.

Glasi se, da se notorične madžarske tolpe barona Prenaya ter poročnika Hejasa novoformirajo na drugi strani meje. Pripravljeni so poslužiti se katerikoli prednosti, ki bi se nudila, da zopet zasedejo ozemlje, katero je Madžarska izgubila na temelju mirovne pogodbe, sklenjene z zaveznički. Dotično ozemlje, namreč Burgenland, je dobila avstrijska republika.

Potniki, ki prihajajo z juga, poročajo o velikih gibanjih jugoslovanskih čet ob avstrijski meji, a dosedaj so ostale še nepotrenje vse govorice o dejanski mobilizaciji jugoslovanske armade.

Angleški kanonski čoln Glawborn je dosegel semkaj povsem nepricakovano ter predstavlja edino inozemsko oboroženo silo v takojšnjem mestu.

Narod je zelo razburjen tako radi notranjega kot zunanjega položaja in vladu ne ve, kako bi se izmotala iz sedanjih zadreg.

UNICENJE ŠESTIH ANGLESKIH BOJNIH LADIJ

London, Anglija, 31. avgusta. Soglasno z mornariškim dogovorom, ki je bil sklenjen v Washingtonu, je odredila admiraliteta učenje šestih velikih vojnih ladij. Te bojne ladje so igrale v svetovni vojni veliko ulogo.

LIGA BO DEBATIRALA O AVSTRIJI.

Zeneva, Švica, 31. avgusta. — Svet Lige narodov bo završil danes popoldne razprave glede štata svetih mest v Palestini, natančno se bo pričel pečati z zadevajočimi avstrijske republike.

Delegati so že pričeli prihajati semkaj na tretje zborovanje Lige, ki bo otvorenje prihodnji teden.

SAMOMOR DEKLICE S POLICIJSKIM REVOLVERJEM.

24-letna Šivilja Bertha Froehlich iz Brooklyna, se je ustrelila včeraj zjutraj s policijskim revolverjem, ki je bil last sina njene gospodinje.

Slednja pravi, da je trpela delice že dolgo časa na želodecu in da je bila vsa zdravniška pomoč zmanjšana. Prejšnji večer je zopet tožila o hudih bolečinah, ponoči je pa čula gospodinja streli.

AMUNDSEN JE ODGOĐIL SVOJ POLET.

Nome, Alaska, 31. avgusta. — Kapitan Roald Amundsen, znani norveški raziskovalec, je sklenil, da bo šele prihodnjo spomlad poletel iz Alaski preko Severnega tečaja na Spitzberge ali na Granito zemljo.

ČEHOSLOVAŠKI PARNIK NA POTU V AMERIKO

Prvič v zgodovini čehoslovaška ladja v ameriškem pristanišču Providence, R. I.

Washington, D. C., 30. avg. — Prvikrat v zgodovini bo dosegel čehoslovaški parnik "Legie" (Legija) v ameriško vodovje. Prvikrat bo čehoslovaška zastava zaplatala v ameriškem pristanišču in s tem naznanila prilet tekovnih stikov med Čehoslovaško in Združenimi državami. Kot naznanja Trgovinska komora mesta Providence, R. I., bo prispeval parnik "Legie" v tamkajšnje pristanišča dne 1. septembra.

Z parnik "Legie" se javi vse stranske zanemanje ne le v ameriškem časopisu, ampak tudi v trgovinskih krogih. Dasi so Evropa in dežele Daljnega Vzhoda že seznanjene z čehoslovaško ladjo, ki je že večkrat izvršila pot v evropski pristanišči, ni vedela Amerike, da ima Čehoslovaška, ki nimata morja, ladjo, ki orje valove oceana. V Ameriki je dosegel le malokdo vedel, da tu je Čehoslovaška ima pristop k morju, in sicer v Hamburgu, zajamčen po versalški mirovni pogodbi, ter v Trstu na podlagi posebne pogodbe z Italijo. Trst je materinsko pristanišče parnika "Legie", ki je last Banke čehoslovaških legijonarjev.

Ladja "Legie" je bila zgrajena leta 1920. v japonski ladjedelnici za neko japonsko tvrdko in se je imenovala "Taikai Maru"; ko pa je prešla v last Legio-banke, je dobila ime "Legie", v spomin na čehoslovaške legije. Ladja je dolga 122 metrov in 44 centimetrov ter široka 16 metrov in 8 centimetrov. Njena brzina je 10 milij na ur. Kapitan ladje je Václav Vošček, mornarji pa čehoslovaški legijonarji.

Ladja "Legie" je bila zgrajena leta 1920. v japonski ladjedelnici za neko japonsko tvrdko in se je imenovala "Taikai Maru"; ko pa je prešla v last Legio-banke, je dobila ime "Legie", v spomin na čehoslovaške legije. Ladja je dolga 122 metrov in 44 centimetrov ter široka 16 metrov in 8 centimetrov. Njena brzina je 10 milij na ur. Kapitan ladje je Václav Vošček, mornarji pa čehoslovaški legijonarji.

London, Anglija, 31. avgusta. — Soglasno z mornariškim dogovorom, ki je bil sklenjen v Washingtonu, je odredila admiraliteta učenje šestih velikih vojnih ladij. Te bojne ladje so igrale v svetovni vojni veliko ulogo.

LIGA BO DEBATIRALA O AVSTRIJI.

Zeneva, Švica, 31. avgusta. — Svet Lige narodov bo završil danes popoldne razprave glede štata svetih mest v Palestini, natančno se bo pričel pečati z zadevajočimi avstrijske republike.

Delegati so že pričeli prihajati semkaj na tretje zborovanje Lige, ki bo otvorenje prihodnji teden.

SAMOMOR DEKLICE S POLICIJSKIM REVOLVERJEM.

24-letna Šivilja Bertha Froehlich iz Brooklyna, se je ustrelila včeraj zjutraj s policijskim revolverjem, ki je bil lastina njene gospodinje.

Slednja pravi, da je trpela delice že dolgo časa na želodecu in da je bila vsa zdravniška pomoč zmanjšana. Prejšnji večer je zopet tožila o hudih bolečinah, ponoči je pa čula gospodinja streli.

AMUNDSEN JE ODGOĐIL SVOJ POLET.

Nome, Alaska, 31. avgusta. — Kapitan Roald Amundsen, znani norveški raziskovalec, je sklenil, da bo šele prihodnjo spomlad poletel iz Alaski preko Severnega tečaja na Spitzberge ali na Granito zemljo.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRAVJEM.

RUDARJI ŠE VEDNO PRIPRAVLJENI NA BOJ

ZAKOPANI V ROVU

47 mož v zlatem rudniku je še vedno zakopanih. — Upanje, da bi jih bilo mogoče rešiti je pričelo izginjati.

Jackson, Cal., 31. avgusta. —

Požar v Argonaut zlatem rovu, kjer je na dnu zaprtih 47 rudarjev od nedelje naprej, je sicer pogasen, a to ni prav nič pripomoglo k rešitvi zajetih mož.

Vedno manj upanja je, da bi jih mogli spraviti žive na dan. Vročina v rovu je tako velikanska, da lahko vsak trenutek zoper izbruhne plameni. Poteklo bo najmanj pet dni, predno bodo mogli rešili v rov.

Reševalni odseki se še vedno obupano bore z raznimi ovirami. Do zajetih rudarjev skušajo prodreti s treh strani, ali pa vsaj izvrati luknje do mesta, kjer se nahajajo, da bodo ponesrečeni vsaj lahko uživali sveži zrak, če so še živi. Dva rešilna rova kopljajo skozi sosednje zemljišče, tretji dohod proti zajetim je v rovu Argonaut.

SKORAJŠNJA ODLOČITEV V STAVKI

Delodajalci in zastopniki premogarjev so se tajno sestali. — Obe stranki zborujeta danes v Philadelphia. — Delavski departement upa, da bo stavka v najkrajšem času uravnana. — Posredovanja senatorjev.

Philadelphia, Pa., 31. avgusta. — Antracitni delodajalci in premogarji so se danes tukaj separativno sestali v pričakovanju, da se bodo skupaj posvetovali še danes zvečer ali pa jutri ter napravili konec stavki v antracitnih premogarskih okrajih.

Delodajalci so imeli tajen sestanek v Ritz-Carlton hotelu in voditelji premogarjev so se posvetovali v Bellevue-Stratford hotelu. Soglasno z najboljšimi poročili, ki so bila na razpolago, so delodajalci popolnoma opustili svojo zahtevo glede arbitracije. Edino važno vprašanje, katero je še treba rešiti, — kot se glasi, — je vprašanje dolžine kontraktov, v katerem naj bi se nanovo uveljavilo plačilno lestvico kot je bila pravomočna pred izbruhom stavek.

Vse kaže, da zahtevajo premogarji še vedno uveljavljenje kontraktov s staro plačilno lestvico, ki naj bi bil prevomočen do 31. marca 1924. Če bodo delodajalci sprejeli to zahtevo, bo pomenjalo to popolno zmago unije.

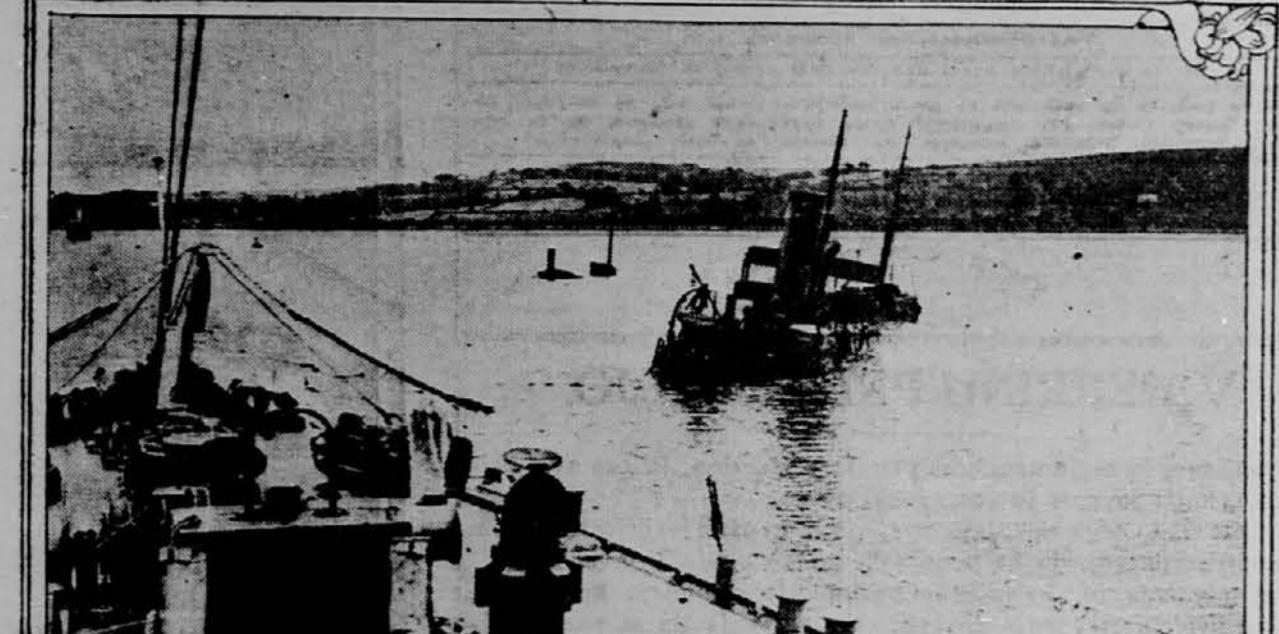
Prični znaki, da je uravnavata bližu, so prišli, ko se je izvedelo, da je po dolgi konferenci v Washingtonu John L. Lewis, mednarodni predsednik United Mine Workers, brzojavil okrajnim predsednikom v antracitnih okrajih, naj pridejo v to mesto.

Okrajni predsedniki Kennedy, Golden in Brennan, so dosegli semkaj ter se pričeli takoj posvetovati z Lewisom in Murray-om, mednarodnim podpredsednikom. Ravno pred sestankom je Lewis objavil, da bodo razpravljali o takovem kompromisnem načrtu, katerega je izdelal senator Pepper.

M. Warriner se je vrnil iz Washingtona s konferenco, katerih se je tam udeležil. Ko je dosegel v svoje sobe, je izjavil, da se ne bo vrnil noben sestanek delodajalcev pred jutrišnjim dnem.

Pozneje se je izvedelo, da so se številni delodajalci iz antracitnih polj posvetovali v neki sesti v Ritz-Carltonu. — Delavski departement je izjavil, da bo stavka v antracitnih pre-

DVE SLIKI IZ BRATOMORNE IRSKE

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
Slovenian Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKER, President

LOUIS BENEDEK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
62 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.GLAS NARODA
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

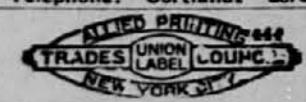
Za New York za celo leto	67.00
In Canada	66.00
za pol leta	33.50
Za Inozemstvo za celo leto	87.00
za pol leta	43.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisements on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemali nedelj in praznik.

Dopravlja se podpis in osebnosti ne ne pričakujeta. Denar naj se blagovoli pošljati po Money Order. Pri spremembah kraje naročnikov pročimo, da so nam tudi prejšnjo bivališče naznamen, da hitrejšo najdemo naslovnika.

GLAS NARODA
62 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

V HERRINU PREISKUJEJO

Preiskava, ki se je naenkrat pričela v Herrinu, Ill., se vrši precej tajno, kajti javnost je skoraj izključena.

V upravičilo tega navajajo strah prič, ki nočejo pričati, če jim ne zagotovo vnaprej, da ne bodo njih izjave prišle v javnost.

Kaj pomenjuje to skrivnostno postopanje v slučaju kot je ta; do kakih krivosti mora dovesti, ker ustvarja tla za razširjenja medijih govorje – vse to je tako jasno, da sploh ni treba na drobo razpravljati.

Vendar pa pridejo pri tem vpoštve obtožbe radi umorov ter celo odsobe na smrt.

Posebna preiskava, katero so uvedle sedaj državne oblasti, ni prva te vrste. Že coronerjeva porota je izvedla preiskavo, ki je trajala tri dni ter končala s pravorekom, da je treba pripisovati smrt stavkokazov direktnim in indirektnim dejanjem Southern Illinois Company.

Po tem pravoreku coronerjeva porote je postal vse lepo mirno. Nične ni govoril o pravoreku coronerja in nične ni vedel, da kaj takega sploh obstaja, dokler se ni pričela sedaj preiskava za zapratinu vratmi, potem, ko je bila določena svota \$25,000 v svrhu pojasa nitve cele zadeve.

Ni težko ugutiti, kar se dogaja sedaj v Herrinu. Človek pa je navezan na ugibanja, ne pa na ugotavljanja dejstev. Kljub vsej skrivnosti pa je postal že znano, da se je okrožni sodnik Hartwell iz Herrina okraja obrnil na posebno poroto z zahtevo, naj prekaže dva posebna zločina. V prvi vrsti, naj ugotovi, na kak način so bili ubiti trije unijski premogarji, oziroma v kakšnih okoljčinah je bil izvršen umor.

Druga preiskava pa naj se tiče umorov stavkokazov.

Iz tega je razvidno, da vidi predsedujoči sodnik pred seboj dve vrsti, povsem medsebojno neodvisnih umorov. On domneva, da so bili najprej ubiti unijski ljudje, stavkokazi pa še pozneje, ter skupaj sedaj ugotoviti, če je bil umor strajkarjev provokacija, ki bi posmila poznejši umor skebov.

Da se sodnik natančno, o čem govorji, je razvidno iz pričevanja coronerja, katero si moramo razlagati le na en način. V tem pričevanju je namreč rečeno:

Ko se je približal sprevod strajkarjev z vjetimi stavkokazov vred električni napravi, se je ustavil, malo pred pričetkom masakra. Tričia Jones je izjavil, da je prišel odzadaj neki človek, ki je prej govoril s premogarji na čelu sprevoda ter vprašal, kdo je imel že kdaj v rokah kako strojno puško. To vprašanje so stavili tudi jetnikom, ki so izjavili, da ne vedo ničesar o tem.

Kaj pomenjuje to vprašanje, je povsem jasno. Southern Illinois Coal Company je oborožila skebe s strojno puško, in skebi so s to puško ustrelili tri unijske može.

Radičega so se razkazali unijski premogarji kravno maščevali. Oni so se že več tednov borili proti neznosnemu poslabšanju svojega življenja in so morali gledati stradanje in trpljenja svojih družin.

Nične ne bo opravičil dejanja unijskih mož, a razumel bo, kar mu je bilo prej nerazumljivo.

Glavna stvar pa je ta:

Odgovornost za kri ubogih stavkokazov, sovražnikov njih lastnega razreda, pade na mornilce, ki so dali tem orodjem profitirskih lopovov in bestij v človeški podobi, v roko strojno puško.

Novice iz Slovenije.

Promocija.

Stanek Pušenjak je bil na starostni Karlovi univerzi v Pragi dne 15. julija promoviran doktorjem vsega zdravilstva.

Poroka.

V Ljubljani se je poročil sodnik Ivan Groznik z gd. Elzo Kastelčevem iz Novega mesta.

Smrtna kora.

V Ljubljani so umrle: gd. Valentina Karinger, Magdalena Ramovš roj. Igleh in Antonija Praproč. – V Kamniku je umrla rodbini dr. Fr. Vidic hčerka Zdenka.

Spominska plošča dr. Kreku.

Na društvenem domu v Selcih, kjer je pokojni dr. Janez Krek prejel lepo dobo svoje mladosti, se je vzidala spominska plošča. Svečano odprtite te plošče se je plašč, vreden 10,000 kron.

Tatvina.

Kapitanovi soprogi Danici Milanovič, roj. Predovič, v Ljubljani je bil z okna ukrazen črn svileni številček na pomoč ter omejila počar. Pečeva hiša pa je pogorela do tal. Škoda je velika.

Požar vsled strele.

Strela je pudarila v hišo posetnika Peveka v Št. Vidu pri Grobelnem in povzročila požar. Požarna brama iz Šmarja je kmalu prihitela na pomoč ter omejila počar. Pečeva hiša pa je pogorela do tal. Škoda je velika.

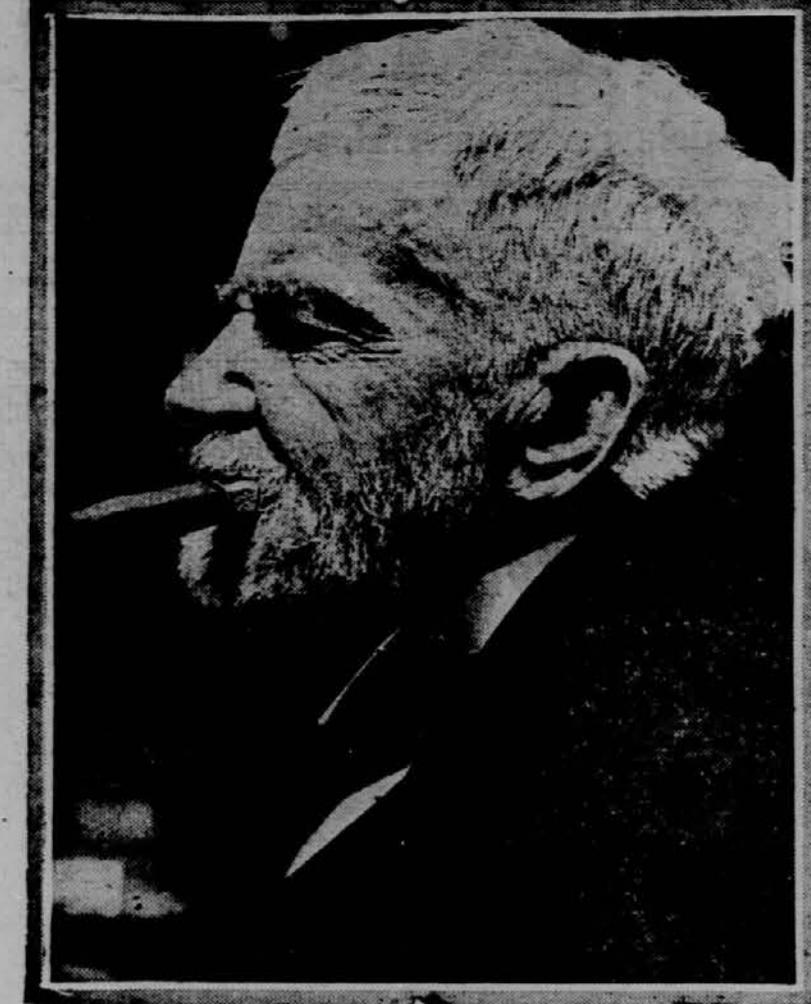
Nezvesta žena.

V Studi, v kamniškem okraju je nenasdoma umrl Franc Omerca, ki se je pred nekaterimi meseci vrnil iz Amerike. Vsled nemadnejših smrti se je med ljudstvom šešljalo, da je Omerca umrl nečarovane smrti. Sama jo letel na pokojnikovo.

Nunska uprava.

"Jutru" poročajo: V ljubljanskem mestni ubožnici nismo prej poznali arrestov, če je bil kak majhen čerč, je pač bilo malo karanjja in stvar je bila rešena. Ali od kar so tukaj nune, je bila uvedena

82-LETNI UREDNIK

Peter Zgaga

V Washingtonu so bili ob izbruhi vojne sklenili, da vojaki, ki bodo poslanji v Francijo ter se bodo vrnili z več ali manj celimi kostimi v Ameriko, zaslužijo bonus.

Sedaj pa razpravljajo v istem Washingtonu, če so vojaki zaslužili tudi ali ne.

Gospodje, katerim so vojaki s svojo krvjo in trpijenjem v vojnem času nakupeli miljone, nočejo meseč slišati o kakem bonusu oziroma nagradi. Toda vse seveda niso tako prijeti. Častne izjeme so. Eden med njimi je naprimer predlagal: – Vojakom naj se plača bonus. Plača naj se ga iz obresti, katere nam bodo dali zaveznički na izposojeni kapital.

Kdo misli, da so v kongresu sami tepeči, se moti. O, tudi dosti prebrisanec v hudomušnežev je vmes. In tak je zgoraj imenovan predlagatelj.

Njegov predlog je dober, samo to je vrag, da bo moral Amerika najprej poslati svojo parmiljonsko armado v Evropo na Angleze, Francoze in druge dolžnike, da bo z orozjem v roki iztirjala zapadle obresti.

Bojni krik te amade bo: "Najprej, za obresti!"

Vsekakor bolj značilen in pomembnejši krik kot je bil tekom svetovne vojne, nameč: "Najprej, za demokracijo!"

Zadnjiji sem govoril z nekim butlegarem. Rekel mi je, da mi z žganjem skoraj nobenega zasluža več.

Sklenil je pozimi butlegarit s premogom.

Marsikdo spožna žensko in se poroči žnjo. Marsikater se pa poroči z žensko in jo potem spožna.

Neki učenjak je dognal, da rabiti ženska v navadnem govoru približno osmsto besed.

Velikega učenjaka in velikega računara bi bilo treba, ki bi dognal, kolikokrat rabi ženska vsak dan teh osmsto besed.

V Berlinu so arretirali nekoga duhovnika, tovarnarja, časnikarja, politika, trgovca in posredovalca.

Cikaški Skaza uživa lepo prostost, dasiravno je lastnik številnih naslovov kot pa njegov veliki skupaj.

Rockefellerjeva unukinja se je baje posvetila kinematografski umetnosti.

Gotovo je moral izteči precej olja njenega starega očeta, predno so jo priznani igralci sprejeli v svoj krog.

Če imaš miljon dolarjev, lahko dandanašnji skoraj vse postanes. Se berač, ce ni drugače ...

Cerkvenim možem v New Yorku ne kaže drugega kot iti k cikanki povprašati, kaj naj store, da bi se biznis na osmih cesti nekolikrati na boljše obrnili.

Zadnjiji sem govoril s Slovencem, ki ima najlepše in najbolj predne oči kar sem jih videl v življenju.

Se enkrat jih bom gledal. Tako je namreč, ko bo igral v 'Divjem love'.

Čuden je ta svet. Kadar mi zavremo slamnike, jih začemo slamnikarji delati.

Kadar pa oni zaščapajo, jih mi začemo nositi.

Le opazuje žensko, ki ima nove čevlje. Vsaka vam bo namreč rekla: Čevlje sem si kupila, pa so mi nekoliko preveliki. No, pa že.

Španski kralj se zabava z ameriškimi komedijantkami v Deauville, znanem francoskem kopališču.

Enako se druži z enakim.

V tem oziru si pa enako ni enako po žepotih, pač pa po pameti.

Jugoslovanska

Ustanovljena 1. 1898

Katolička Jednota

Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 823 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 196 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnih: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik.

DR. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. E., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBAŠNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIĆ, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porocni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. FORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZURICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbor:

VALENTIN PIRC, 789 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 533 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLIC, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 706 Market Street, Waukesha, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tukajče so uradni zadaji, kateri tudi denarno posiljavajo se po poštni na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošljata na predsednika poročnega odbora. Prošnje za spremljanje novih članov in bolnišča splošno naj se pošljata na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katolička Jednota se pripravlja vsem Jugoslavom za obilen pristop. Kdor teli postati član te organizacije, naj se zgledi tajniku blizujočega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društva je potreben na gl. tajniku. Novo društvo se lahko ustanovi, z 8 člani ali članicami.

Iz Jugoslavije.

Površina Jugoslavije

Ravnateljstvo državne statistike je izvršilo najnovejši popis površine celotne države na podlagi novih meja in albanske meje iz leta 1913. Po tem popisu znača površina: severni Srbija 49,850 kvadratnih kilometrov, južna Srbija 45,555, Črna gora 9,668, Bosna in Hercegovina 51,199, Dalmacije 12,727, Hrvatske in Slavonije 14,534, otoka Krk in Medjimurje 1,1

Vladimir Levstik:

VISNJEVA REPATICA.

Naslovjanje.

Ali Klotilde se ni bilo treba plašiti; ob tisti urri je sedela v eks-presnem vlaku in dremala s svojimi "dekleli" čez Semernik, domovini in zvestemu soprogu na proti, zakaj groficiina smrt ji je bila pregnala veselje do Ischla ne glede na bližino cesarosti. Nevarnost je zalezovala pustolova z drugih strani. Komaj je vrgel oči po kavarini, že se je spoteknil ob doktorja Skobylla, ki je po najkralj tam in željal nečakal manj. Grof je odzdravil komisarja, kakor nadavno; poznala sta se in sedela žekajkrat skupaj pri taroku, zakaj v naših malih mestih je težko izbirati družbo. Toda Skobyll, ki je drugače še pretiraval dolžno ponosnost, je bil postal menda namah hudo zgovoren; iz pozdrava se je razvil pomenek, iz pomenka vzliz vidnemu grofovemu odporu, brezkončni debata o avtomobilnih dirkah, katere je smatral komesar po vsej priliki za aristokratski predmet razgovora. Očividno je hotel študirati zagonetno osebnost; grof je ugenil, da išče nečesa izrednega, in mu zdaj že celo smel uiti. Skobyll je moril in moril, besedičil, spakoval se po vseh pravilih dvorljivosti ter izpodbal svojega duha, da bi o-mamil grofa z dovitip. Debele srage so postopale žrtvi na čelo; še malo, in jezik bi se mu bil obesil iz ust. Da sta obrala poslednji avtomobilski vijak, nič pomagalo: Skobyll se je zaletel za nekaj nadstopij više ter začel briljanti z rodomovjem visoke Bourbonsko-Parmske hiše.

"Kriste, ali ne bo konca!" je obupaval grof v svojem srebu. "Po-kaj me dolgočasi, falot! To ni karsibodi; zadeva smrdi, množe se znamenja na nebuh... Natakar, prinesite ilustrirane časopise", je viknil preko rame, da bi vsaj nekoliko zamotil Skobylla.

"Ah, tudi vi, gospod grof, ste prijetjal listov z podobami," je brž poskočil komisar. "Seve, kulturni človeki ne more živeti brez svoje ideje; ne, treba je bilo misliti na posledice, prespati vso reč v posvetovanju s predsednikom. In ta brezkrbna sigurnost," mu je prišlo na um, "ta naravnih smeh, s katerim jemlje vso reč na znanje; ali je peklenska hinavščina, ali pa se motim, vseeno! Preblede je — nu, jaz bi tudi, to ni čudo. Gorje ti, če se prenagliš, doktor Ilustracijo!"

"Vi, dragi komisar, jih pre-lis-tavate pač s posebnimi interesimi, kaj?" ga je usčepil grof, kakor bi mu zlik polagal besede na jezik.

"Kako mislite?" se je sklonil komisar čez mizo.

"I nu — kar se tiče tiralie in kaj vem česa še".

"Zares, hehehe," se je zasmajal Skobyll nekam prisiljeno. "Vsa-kdo gleda v svet, kakor ga uči po-klici; niti Shakespeareja ne razumevo vsi enako."

"Avi, častiti varuh javnega re-da, imate vsaj to tolažbo, da je vas pogled na stvari pogled ogro-mne večine človeštva".

"Menite!" je dejal komisar bolj kisl. "Se pravi — kako iz-volite misliti?"

"Tako, da nosi povprečni do-bri državljan v svojem srebu zaplo-dek policijsa. Človeška natura je taka; praskajte jo koder hočete, izpod vnanjega loča vas zbole-zmerom ena in ista plemenita no-trajnost".

"Vaš sarkazem je vedno duho-vit, gospod grof!", se je hahljal Skobyll prisiljeno.

"Naj vam te dejstvo ne krati spanja; predstavljati v sebi neka-kšen ideal svojega pokolenja je povzetljivo, klub vsemu".

"Človek bi rekel, da niste čisto prepricani o potrebnosti našega stanu?" je nastavil policiest izzi-valno.

"O pač!" Grof je že duhal zanko. "Saj vendar opažate, kako varnega se čutim v vaši bližini... To ni karsibodi!"

Medtem sta listala po časopisih; pregovarjajo se z grofom, je gle-dal Skobyll čez njegovo ramo v francoski tednik ter primomljaj z neutrudnostjo brenčja:

"Predsednik republike... para-da na Martovem polju... zmerom eno! Hm, kar se tiče vnanjega pompa, smo v monarhični pač bo-ljo preskrbljeni — vse kar je res sebi. "Ako je tako, da me iščejo ADVERTISE IN 'GLAS NARODA'.

K OTVORITVI NOVE OKRAJNE DVORANE V LONDONU

Pred kratkim je bila v Londonu otvorjena nova okrajna dvorana. Otvoril jo je kralj v navzo-nosti posvetne in duhovske gospiske. Slika nam kaže nad škofa iz Canterbury, dr. Scott Liddetta in kardinala Bourne.

Koliko je Slovanov?

V praških "Národních Listí" je objavil dr. Jan Červenka zani-mive statistične podatke o danem stanju Slovanov v Evropi.

Danes je v petih slovanskih državah 96% (135,500,000) Slovanov, in sicer v Rusiji 90,628,000, na Poljskem 22,600,000, v Jugoslaviji 10,162,000, na Češkoslovašku 8,642,000, na Bolgarskem 2,558,000. V germanskih državah se nahaja 2,078,000, v romanskih državah pa 2,086,000 Slovanov. Rusov je 90,108,000 v Rusiji, 6,408,000 na Poljskem (vstevi Ga-lijijo) in 434,000 na Češkoslovašku. Poljakov je na Poljskem 16,138,000, v Rusiji 450,000, na Češkoslovašku 156,000. Čehoslovakov je 8,937,000 v lastni državi in 111,000 v Jugoslaviji. Stevilo Bolgarov v Jugoslaviji je težko določiti, ker je pripadnost make-donskih Slovanov sporna. V uesto-vanskih državah je 1,720,000 Ru-sov (večinoma v Rumuniji — Bes-arabiji — in v baltiških državah) 1,575,000 Poljakov (v Nemčiji), 897,000 Jugoslovov (večinoma v Italiji, deloma v Avstriji in Rumuniji), 770,000 Bolgarov (v Rumuniji in na Grškem) in 461,000 Čehoslovakov (v Avstriji, na Ma-džarskem in v Nemčiji), povr-tega je ves narod lužiških Srbov (105,000) ostal v Nemčiji. V ne-slovanskih državah je tedaj 2% Rusov, 9% Poljakov, 8% Jugoslo-vanov, 18% Bolgarov in 5% Čehoslovakov. Mnogo Rusov je, kakor zgoraj omenjeno, na Poljskem, tako da jih je izven Rusije 8%. V slovanskih državah je sedaj skupno 153,602,000 prebivalcev na površini 5,375,000 kv. km (55% evropske površine). Germanov je pod tejo vlade 9.2% (12,162,000). Romanov le 0.4% (odst.). Iz teh številk je razvidno, da so najsré-neje izšli iz vojne Romani. Slovan- so kajab svoji zmagi trpeli veli-kanske izgube, zlasti vsled me-sanske vojne v Rusiji. Nemške izgube so posledice vojnega pora-zna Nemčije.

Koliko je tedaj vseh Slovanov? Rusov je v ruski državi 90 milijonov, v ostalih slovanskih državah 71½ milijona, v celi Evropi 101 milijon, v azijski Rusiji 12½ milijona, na vsem svetu 111 milijonov. Poljakov je v lastni državi 18 milijonov, v ostalih slovanskih državah pol milijona, v vsej Evropi 20½ milijonov, na vsem svetu 24 milijonov. Jugoslovov je v lastni državi 9½ milijona, v Evropi 10½ milijonov, na vsem svetu 10,800,000. Čehoslovakov je v lastni državi 9 milijonov, v ostalih slovanskih državah 200,000, v Evropi 10 milijonov, na vsem svetu 11½ milijonov. Bolgarov je v Bolgariji 3,000,000, v ostalih slovanskih državah 100 tisoč, v vsej Evropi 4,400,000, na celem svetu 4,400,000. Lužiških Srbov je v celi Evropi in na celem svetu 150,000.

V slovanskih državah (vstevi azijsko Rusijo) je skupaj 151 milijonov 900 tisoč Slovanov, 8 milijonov 115 tisoč v ostali Evropi in 4 milijone 800 tisoč v drugih delih sveta. Skupaj vseh Slovanov 164 milijonov 815 tisoč.

da s preejnjem točnostjo izmerimo skrajno mejo. To je severna ali polarna svetloba, aka jo, kakor je to storil norveški fizik Stomer, z raznimi krajev istočasno fotografiramo. Na ta način je možno izračunati njeno višino in tem potom se je ugotovilo, da dnešnje rdeči polarne svetlobe višino 80 do 200 km, dočim dnešnje zeleni žarki, ki se v ostalem strane s spektralno linijo kriptona, razmeroma veliko višino 375 km.

Vaši soredniki, prijatelji in znanci v starem kraju

upijo vožnji listek za pot in Ameriko, najugodnejše z ameriškimi dolari. Proti predložitvi potrebe potnega lista za v Ameriko mi lahko izplačamo ameriški denar v uradu Jadranske banke v Ljubljani in v Zagrebu, toda enesek za posameznega odrašlega potnika ne sme presegati \$240.

V Italiji in zasedenem ozemlju pa lahko izplačamo brez izjeme vsakemu peljubnemu znesku v ameriških dolarjih.

Ako kaj ne razumete, pišite nam, da Vam pojasmimo.

Frank Sakser Stat Bank,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Brezplačno.

Kdor naroči kako knjige, pri-vozimo mu knjizice

"NOVA POSTAVA"
za ponesrečene delavce v Penn-sylvania

brezplačno, dokler nam zaloga ne pošoda.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
New York, N. Y.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA".

Grozdje je dozorelo
in pričeli ga bomo razposiljati.

Imamo na izberu vsake vrste in ga ne prodamo manj kot eno celo karo Po raznih naselbinah imamo svoje zastopnike, fin kjer se nismo zastopani želimo stopiti v zvezo s zanesljivo osebo.

Postrežba točna in zanesljiva. Cene najniže.

Pišite še danes za vsa pojasnila na:
BAKULICH - PREDOVICH COMPANY
224 California Fruit Bldg., Sacramento, Calif.

Družba Walter Predovich & Co., ki je lansko leto zadovoljila vse odjemalce, tvorijo isti ljudje kot lansko leto, samo imo tukde je ne-koliko izpremenjeno.

Delnice
Jadranske Banke.

Narastajoče poslovanje Jadranske banke v zvezi z njenim ekspanzivnim de-lom v vseh panogah gospodarskega živ-jila v domovini je izkazalo potrebo pove-čati lastna obratna sredstva zavoda. V izvršiti sklepa občnega zbora od 27. ma-jja se je sedaj povisalo delniško glavnico od 120 milijonov kron na 240 milijonov kron z izdajo 300,000 delnic po K400 ali Din.100 nominale.

Iz mnogoštevilnih vprašanj naših strank glede nakupa delnic nam je skle-pati da bojo naši izseljenci žeeli naba-viti delnice III. izdaje, vsled česar se je rok za podpisovanje v Ameriki

podaljšal do 31. oktobra t.l.

Naši izseljenci ki še niso delničarji lahko kupijo delnice pod istimi pogoji kakor nedelničarji v domovini.

Cena za eno delnico je:

(K400 za glavnico in K360 za rezerve) K780.
do teževi 5% obresti od 1. jan. do 31.

okt. 1922 : : : : : K 31.70

K791.70

Delnice imajo pravico do dividende za 1. 1922.

Za leto 1921 dividenda je iznašla 12% to je K48, in je pričakovati za leto 1922 še boljši dchodek.

Za vpis in informacije se obrnite na:

Frank Sakser State Bank
Glavno zastopstvo Jadranske banke.
82 Cortlandt Street New York City

ČUDNA ZAPUŠČINA

Roman. — Francoski spisal L. B.

Poslovenil G. P.

44

(Nadaljevanje.)

— Previdni hočemo biti. Če je tukaj, nam bo brez dvoma skušal nastaviti past.

— Mi bi vendar morali najti njegove sledove.

— Te smo našli. Najprvo prazne vasi in koče, mimo katerih smo prišli.

— To imenuješ sled?

— Seveda. Prebivalci so zbežali. Zakaj? Iz strahu pred nami. Torej so tudi morali vedeti, da prihajamo. Kdo pa jim je to povедel? Bojim se, da je bil oče Jaur.

— Ali res misliš?

— Da. Nadaljnje je nad vse čudno, da so izpraznjene vse naše zaloge orožja in smodnika. Ker pa so jih lahko zasledili Indijanci, nisem hotel spravljati te okoliščine v zvezo z očetom Jaguarjem. Danes pa sem prišel do trdnega prepričanja: — Oče Jaguar je tukaj.

— Kako pa je rešil oba? Jermenja so vendar visela na drevesu.

— Nevem, a ta človek izvrši stvari, ki so drugim nemogoče.

— Če je tvoj račun previden, moramo biti pripravljeni, da nas Cambas kje iz zasede napadejo.

— Tega bi ne trdil, ker niso imeli časa za to. Na vsak način pa se moramo podvizi. Če se dvignemo ob zori, pridemo lahko do včera do "čiste potoka" ter napademo vas tekom noči.

— In če so Cambas pripravljeni?

— Potem je bil naš pohod zastonj.

— Prokleta stvar. In stal nas je toliko truda ter ves naš denar. Vrnili bi se kot berati, mesto da postanemo naenkrat bogatimi.

— Mi igramo Va banque. Če izgubimo, moramo prijeti iznova. Jaz se vrnem v gore, da poščem kako zlato ali srebrno žilo in ti bi se moral vrniti k svojemu staremu poslu.

— Ti boš nekega dne poginil v gorovju in mene čaka smrt v areni. V Buenos Aires sem zapazil, da nisem več tak kot preje. Moje kosti so postale mehke in členi okoreli. Ne bom se več lotil starega posla.

— Kaj pa hočeš? Iti z menoj v gore?

— Da bi našli nekega lepega dne v Kordiljerah moje kosti? Ne, jaz vem nekaj drugega boljšega.

— Kaj pa?

Vprašani se je pomisiljal nekaj časa ter rekel nato:

— Z nobenim človekom nisem še govoril o tem in tega bi ne smel izvedeti nikdo. Ker pa bo prišlo do boja, sem lahko ranjen ali celo ubit. Škoda bi bila, če bi umrla moja skrivnost z menoj vred. Ti si moj najboljši tovaris in tebi hočem zaupati to skrivnost.

— Strašno sem radovalen. Svečani ton, katerega se poslužuješ, mi kaže, da je nekaj izvanrednega.

— Res. Govorim namreč o bogastvih, o zakladu, ki je očividno velikanski.

— O zakladu? Skoro se mi zdi, da govorиш v spanju.

— Meni se ne sanja in to kar ti rečem, je čista resnica in istina. To ti lahko dokažem s predmetom, katerega prav dobro poznaš.

— Katerim predmetom?

— Dolgin šopom las, katerega si videl pri meni.

— Skalp Indijanca, katerega si ubil, ker te je hotel napasti.

— Da. Stvar pa je drugačna kot sem ti jo dosedaj pripovedoval. Tebi lahko povem resnico, ker si že sam večkrat storil isto. Jaz sem napadel Indijance in ne on mene.

— Sto vragov. Taka je torej stvar. Odkrito ti povem, da nisem vrej tvoji prejšnji povesti. Nicesar nisi imel takrat pri sebi, kar bi moglo vzbudit pohlep Indijanca. Ti si ga torej napadel in skalp je v zvezi z zakladom, o katerem govorиш? Ali naj domnevam, da je bil oni Indijance lastnik zaklada?

— Da.

— Sto vragov. Govori jasnejše. Zakaj pa mu nisi odvzel zaklad?

— Ker ga ni imel pri sebi. Pri sebi je imel le par predmetov, ki so spadali k zakladu.

— In on ti je povedal, kje se nahaja zaklad?

— Ne.

— Torej ne veš kje iskati ta slavn zaklad?

— Da in ne. Jaz vem in tudi ne vem.

— Ne govorji v ugankah.

— Jaz mislim, da poznam okolico, da pa ne vem za dotično mesto.

— Potem se ne domisljam, kaj glede tega zaklada. Kaj mi korsi sti zaklad, če ga ne morem najti? Mogoče obstaja le v tvoji domi Sljiji.

— Res obstaja.

— Kje pa?

— Gori v hribih in na vsak način v neki zaseki, katero imenujejo Dolina umorov.

— To poznam natančno. Glasi se, da so bili tam umorjeni zadnji Inke.

— Tako je. Jaz domnevam, da so tam Inke zakopali svoje zaklade, predno so bili pomerjeni.

— Hm, pogosto sem že čul, kako bogati so bili ti ljudje. Vse česar so se ti vladarji dotaknili, je moralo biti iz čistega zlata. Španci so ob onem času pošiljali domov egle ladje polne zlata in srebra. Po kaj pomaga spominjati se tega. Govorji.

— Vse boš ilzvedel. Prišel sem takrat iz Čile, kjer sem sodeloval pri več bikoborbah ter dobil par nagrad. Kot pa sem zasluzil denar, tako je zopet šel. Saj me poznal. Jedel sem dobro, pil še boljše, igral, a nisem imel sreče. Vse sem izgubil in ko sem se napotil proti domu, sem se moral vdinjati kot služabnik pri nekem trgovcu, ki je hotel v Mendoza. Rečem ti, da ni nikdar dospel tjakaj. Zakaj, si lahko misliš.

Pri tem se je ostudno zarečal. Po kratkem odmoru pa je nadaljeval:

— Bil sem torej popolnoma sam, kô sem dospel na to stran po gorja. Ker si bil že tam, ti je dobro znano, kako pusta in prazna je dežela. Hotel bi jahati naprej do Salina del Condor, a pot je bila pre dolga. Vsled tega sem poiskal neko skalo, da se skrijem zanj ter se zavarujem pred mrzlim nočnim vetrom. Legel sem na tla ter hotel spati.

— Ali si mogel spati? — ga je vprašal gambusino.

— Zakaj pa ne?

— Radi onega trgovca, ki ni nikdar dospel v Mendoza.

— Jaz nisem otrok ali stara baba. Kdor je mrtev, se ne vrne.

Kljud temu pa nisem mogel spati. Nekdo je prišel.

— Indijanci!

(Dalej prihodnjih.)

Električni likalniki

po prenosnem plačilnem načrtu.

Odredili smo, da preskrbimo Edisonove odjemalce z izbornim pravovrstnim likalnikom na prenosnem plačilnem načrtu (brez nadaljnje stroškov). Majhen deposit postavi likalnik v vašo trgovino. Ostanek se pridene vsak mesec v petih obrokih vašemu računu za električno.

Oglasite se v katerikoli naši izložbi, ali pa telefonično Stuyvesant 5600, Extension 337, za zastopnika.

The New York Edison Company

At Your Service

General Offices: Irving Place and 15th Street
Podružnice, kjer se raziskujejo in razstavljajo električne priprave in udobnosti: občinstva,

124 West 42nd St
10 Irving Place
151 East 86th St
15 East 125th St
162 East 149th St
555 Tremont Ave

Marcel Prevost:

Pozneje.

(Iz francoskega.)

Gospa Robertier, stara kakih petindvajset let, sedi sama v svoji spalnici za malo pisalno mizico iz angleškega mahagonija, katero obseva lepa svetiljka. Zaprti pismo leži pred njo. Dolgi, ozki, rumenkasti zavitek še nima nikakega naslova.

Gospa Robertier je na pol sčetena, kar ji dražestno pristaja. Je srčana, bolj polna blondinka. Njena polt je gotovo vedno čista in prozorna; danes pa je veliko jokala, ker se ji opaža na trepalnicah in liech. Gospa Robertier premišljuje.

Ko bi imela le nekaj poguma in ko bi bila le količaj samozavestna, pisala bi svojemu možu resnico. Povedala bi mu: "Jaz sem zavržena in Tebe nisem vredna."

Sedaj pa je na pol sčetena, kar ji dražestno pristaja. Je srčana, bolj polna blondinka. Njena polt je gotovo vedno čista in prozorna; danes pa je veliko jokala, ker se ji opaža na trepalnicah in liech. Gospa Robertier premišljuje.

To pismo ni kompromitirajoče... ampak malo pomeni. "Kar sem storila sem storila..." to ne pomeni nič; da, slabje je izrazeno.

Formoza pa je bil ljubimec gospa Lescomore, ki tako dobro piše...

Resnično, še vedno ni pravo.

"Blagorodni gospod! Vi niste bili mož — beseda. Kar sem storila sem storila..." to ne pomeni nič; da, slabje je izrazeno.

Vaša moram Vam še povediti, da svojega moža obojujem. Vas pa zaničujem."

J....

(Pomisljevanje.)

To pismo ni kompromitirajoče... ampak malo pomeni. "Kar sem storila sem storila..." to ne pomeni nič; da, slabje je izrazeno.

Formoza pa je bil ljubimec gospa Lescomore, ki tako dobro piše...

Resnično, še vedno ni pravo.

"Blagorodni gospod!

Prosim Vas iskreno, da izberete današnji dan iz Vasega spomina, kakor storim tudi jaz. Obračam se na Vašo čast. Vse je končano in pozabljeno, kaj ne da? Svojega moža obojujem. Vas pa...

J....

(Prekine se.)

Ne, ako mu pišem v takem tonu, mu ne morem povedati, da ga zaničujem. Tri vrste višje ga imenujem: častnega moža; hočem enostavno reči: Obojujem svojega moža.

Dobro. Ampak ta "Obojujem svojega moža" prvo jutro po omenem dnevu, ko sem... Smejal se bo in opravičeno. Ali mu smem kaj očitati? Zadostil je svojemu poklicu kakor mož... Dovolila sem iti k njemu pod pretezo da si ogledam njegovo zbirko kurijozitet, pa — vedeli sem, da ne ostanete tako mireni, kakor kak mežki paznik. Hotela sem se braniti, ustavljam... in potem sploh ne vem, kako je prišlo... (Ozolovljost.) Tudi ni prav od Jean-a, da me pušča tako dolgo samo. Ugotovi Jean! Tam misli name in niti ne slutil... Kako ga bom ljubila, ko se zopet vrne.

(Raztraga ravnokar pisano pismo in počne pisati zopet novo.)

"Blagorodni gospod!

Prosim Vas iskreno da izberete današnji dan iz spomina, kakor storim tudi jaz. Vse morebiti biti končano in pozabljeno. Za to ceno se Vas bom spomnila sicer žalostna, vendar ne z jezo in zaničevanjem.

J....

(Prekine se.)

To je pravdrobno. Mirno, dostojno žalostno. Bila sem zelo koketa, na proti injem!

Sedaj na — ali naj pismo že danes odpošljem. Vsi poštni uradi so zaprti. Betsy pa bo zapala naslov ter govorila o tem.

Rajša pa oddam sama na pošto jutri, ko pojdem v Lomore. Sedaj pa v posteljo.

(Toaleta Molitev. Spanje. Osem ur izbornega spanja. Drugo jutro ob pol desetih pride Betsy v gospodarsko spalnico.)

Jacqueline."

(Premisljuje, pisemce vedno v rokah.)

Pa... zelo je nespametno, kar pišemtemu dečaku. Ako pokaže to v klubu, potem bo vendor vsakomur čisto jasno: Bila sem njegova metresa. In potem ta izgovor radi kurijozitet ni srečen. Bila sem tako zmedena... ampak izraz zaničevanja je izvrstan.

(Raztraga pismo in začne novo s sprememjenim pisavo.)

Gospa Robertier zbudivši se, vpraša: "Tedaj — kaj je?"

Betsy: "Milostiva... košarica... od Vaillanta..."

Gospa Robertier popolnoma vzdramljena: "Ah! Cvetice... že vemi... dobro... Odprite okna in prinesite košarico!"

(Betsy stori. Košarica je polna čudežnih belih in rdečih rož. Betsy odide.)

Gospa Robertier: "Kako lepa misel... Prihodnji dan tako, ko se zbudim... Ubogi dečko, pa sem mu pisala tako nemilostno!"

(Gre k svojemu pisalniku iz mahagonija, odpri pismo prejšnjega večera ter ga zopet čita. Potem hodi nekaj minut po svoji sobi in obstane pred trodelnem ogledalom. Z zadovoljstvom opazi, da ji je spanje vrnilo svežost politi. Gre zopet k pisalniku in zmečka svoje pismo.)

...nikakor mu ne morem poslati tega sedaj po evtičiah.

Vsevede se in napiše hitro sledče besede: